

Inleiding :

Cyprus heeft eerst Techim geheten, dan Paphur en daarna pas Cyprus. Er was eerst de prehistorische naamloze mens, de eerste koningen, Alexander de Grote, de apostel Paulus, Arabische kaliefen, Byzantijnse keizers, kruisvaarders, Venetiaanse kooplieden, Turken en Engelsen. Allen hebben ze hun sporen op het eiland achtergelaten.

Cyprus ligt in het meest oostelijke bekken van de Middellandse Zee, 70 km ten zuiden van Turkije en 100 km ten westen van Syrië en is met zijn oppervlakte van 9718 km² - na Sicilië en Sardinië - het derde grootste eiland in de Middellandse Zee.

Nog even proviant inslaan in de vernieuwde luchthaven te zaventem.

Waar men zich ook bevindt, nooit is het meer dan 1 à 2 uur rijden tot de zee. Maar sinds de Turkse invasie van 1974 vormt de Attilalijn de grens tussen de Turkse republiek Noord Cyprus en de Grieks-Cypriotische republiek in het zuiden. Ook nu nog zijn er 2300 soldaten van de United Nations Peace keeping force om de vrede te handhaven. Wij bezochten het noordelijk, turkse deel - het rose - dat 37% van het eiland beslaat. Door de turken "Kibris" genoemd.

14 dagen voor onze afreis woede er een 3dagen durende grote brand van aan de hoofdstad Nicosia tot zelfs 200m voor ons hotel. De sporen zullen in de omgeving nog lang merkbaar blijven, ook was het daarom onmogelijk om de spectaculaire burcht St.Hilarion Castle te bezoeken.

Girne en omgeving (dag 3) :

Op 15 minuten van ons hotel kom je Girne tegen; of Kyrenia in het Grieks. Een havenstad met 7000 inw. De schoonheid dankt het voornamelijk aan de ronde haven waaromheen oude huizen met karakteristieke balkons geschaard staan.

Beneden hebben ze haast allemaal bars, cafés en restaurants met smaakvolle terrassen aan de kade.

De Turken verwaarloosden de stad gedurende hun overheersing.

In 1814 woonden er nog maar 15 families. In britse tijd verbeterde de situatie door aanleg van wegen naar de hoofdstad.

Er zijn buiten meestal weinig vrouwen te zien. Maar wel veel glurende mannen. Waar men gaat langs Noord Turkse wegen komt je steeds het "leger" tegen.

Eén kant van het haventje wordt begrensd door een monumentale burcht. In 1208 nog door de Lusignans herbouwd. En later door de Venetianen versterkt. Hier nog de originele ingang van tijdens de lusignans.

Achter de grote poort bevindt zich het oudste opgevoerd scheepswrak van een Grieks koopvaardijsschip uit de 4de eeuw v.Chr. dat voor de kust van Cyprus was gezonken. In 1965 door sponsvisser en amateur-archeoloog Andreas Kariolou geborgen. Het moet nu dus zo'n 2500 jaar oud zijn. Een naboodsing van het middenschip met wijnkruiken of amphoren en vierkante graanmolen-stenen.

Een mooi plekje van Cyprus is ongetwijfeld de BELLAPAI ABDIJ. 5 km ten zuidoosten van Girne. Gebouwd in de 13e eeuw op een 200m hoge klif boven de zee. Gesticht door de Lusignans ten behoeven van de Augustijnen. Later sloten zich nog premonstratensers aan en ging het kloosterleven volgens de regels van St.Norbertus. Vanwege de witte habijten werd het ook wel eens de Witte abdij genoemd.

In de 16de eeuw waren de zeden hier zeer verwilderd. De monikken hadden vrouwen genomen, sommige zelfs 3. De aartsbischop en zelfs de Paus moesten het klooster tot gehoorzaamheid en ingetogenheid aanmanen.

De kerk met middenschip en twee zijbeuken, heeft helaas geen gewelven meer, maar de fraai bewerkte gotische bogen zijn nog intact.

Girne-Nicosia-Girne (dag 5) :

De Kyrenia Gate in de hoofdstad Nicosia en de venetiaanse stadsomwalling daterend van eind 15de eeuw.

Maar ook generale repetitie. Voor de nationale feestdag op 20 juli.

Andere bezienswaardigheden liggen meestal binnen de stadsmuren. Vanaf de Kyrenia Gate naar het Tekke museum links achteraan, eens een klooster van de dansende Derwisjen. Een mausoleum bevat er 16 graftombes van de leiders van de Mevlevi-sekte, inclusief die van de laatste, Selim Debe die in 1954 stierf. De mystieke sekte werd in 1925 bij wet verboden. Ni te lui ve te werken darest. De tijd lijkt in Nicosia wel 20 jaar stil te hebben gestaan.

Uiteindelijk bereiken we Kumarcilar Khan, een gokkers herberg van eind 17de eeuw. In het midden van Nicosia bevindt zich de Ayia Sophia, de kathedraal. De bouw begon in 1209 en was pas afgewerkt in 1326.

Maar sinds 1570 versiert met minaretten en omgedoopt tot de Selimiye moskee. Hier werden destijds de Lusignaanse prinses tot koning gekroond. En den BAZAAR. En even verder weer een oude herberg : Büyük Khan. De grote herberg uit 1572.

Maar de restauratie lijkt nu nog maar pas begonnen. 2 verdiepingen met maar liefst 68 kamers.

De grens naar Zuid-Cyprus geraak je levend nooit over. En ze fotograferen mag in geen geval. De grens en militaire kampen zijn opvallend veel aanwezig.

Dit is het Derwisj paha mansion, maar nu een ethnographisch museum. Hier woonde ook de baas van de derwisjen en werd de eerste krant uitgegeven. Oude landbouw werktuigen zijn er tentoongesteld. Na het huwelijk gingen de vrouwen in het rose gekleed.

De moskee Apap Ahmet Camii was in restauratie.

Haast geen nieuw bouw te zien in het noordelijk deel van de hoofdstad. Wel hogere nieuwbouw in het grieksgedeelte. En wedden dat de Zuid-Cyprioten hier graag een vuurtje zouden aan willen steken.

In ons hotel (op de vrije dagen) :

De eerste week nog erg rustig op het strand. Maar erg goed bewaakt.

Girne-Lefke-Soli-Vuni-Girne (dag 6) :

Een gedenkplaats voor de gesneuvelde parachutisten bij de inval in 1974. En ook de oorlogsbuit is fier uitgesteld maar al erg doorgeroest. De eigenlijke baai van waaruit men de inval deed. De Golden Wock.

Even houden we halt in Güzelyurt. Voor een archeologisch en botanisch museum en deze Faith Camii Moskee, nu het Sint Mamas iconen museum. Oorspronkelijk bizantijns, dan katholiek en later een orthodoxe kerk.

En uiteraard ook het graf van Sint Mamas zelf.

Vouni met de restanten van het reusachtige paleis, 750 m boven de zeespiegel. Om controle uit te oefenen op de kopermijnen beneden in Soli. Uit de 5 de eeuw voor C. met niet minder dan 137 kamers. In 380 v. Chr verwoest door een brand. Het is ook de streek met de meeste appelsienen : de Lava's van december tot januari en de Valencia's van februari tot maart.

De teloorgegangene basiliek van het koninkrijk soli (1 van de 9 koninkrijken op Cyprus). Stamt uit de 6de eeuw v.Chr. Bezit nog prachtige mozaïk vloeren. Even verder een gerestaureerd Romeins amphitheater met zicht op zee, wat voor een verfrissende bries zorgde voor het publiek. 3500 toeschouwers konden er plaats nemen. De koperontginning is nu gestopt.

Terug in Güzelyurt, waar zich de laatste locomotief bevindt (nog actief in 1951). Nu zijn er geen spoorverbindingen meer.

Girne (dag 8) :

Tijd voor een boodtochtje vanuit het mooie Girne. Onze houten boot achteraan. Klaar voor het avontuur. Nog even een zicht op Kyrenia Castle. Girne zelf.

De structuur van het Kyrenia gebergte is identiek aan die van Turkije. Cyprus moet zich dus hebben los gerukt van Turkije, heel - heel lang geleden.

Girne-Zafer Burnu-Girne (dag 9) :

De opvallende Pentadaktylos-piek van het Kyreniagebergte, dat eruitziet als de vijf opgestoken vingers van een hand, daarom ook wel vijfvingerig gebergte genoemd. Wij bezoeken deze dag het meest oostelijk deel van Noord-Cyprus, nu zitten we nog in de Kyrenia bergen.

We krijgen nog even de hoofdstad Nicosia te zien. Met links vooraan een steengroeve. Ver achteraan is een glimp te zien van de luchthaven Ercan. En in alle rust kunnen de talrijk aanwezige herders hun schapen hoeden.

Even halt houden bij de opgravingen van Enkomi ook wel Alasia genoemd, uit het bronzen-tijdperk van 3000 jaar voor Chr. De vertrekken bezaten geen deuren, wel een opening in het dak!

Een bezoek aan het zoveelste iconen museum : dat van Yeni Ysleke gelegen in een oude kerk uit de 12 de eeuw.

Naar het kasteel van Kantara (één van de 3 belangrijke in de Kyrenia bergen) dient de weg gedeeltelijk te voet te worden afgelegd. Maar de klim is de moeite meer dan waard. Op 630m hoogte, werd net als de burchten St-Hilarion en Buffavento door de Byzantijnen; een wacht- en signaalpost gebouwd al in de 10de eeuw tegen de dreiging van de Arabieren.

Met adembenemende panorama's. De ligging van het kasteel is buitengewoon spectaculair, met vergezichten naar zowel de noordkust. Als de vlakte in het zuiden.

Dirkarpaz. De schilpadden weten wel het beste strand uit te kiezen. Hier de Turtles bay. Toeristen zijn onvoorstelbaar . De jeep is echt niet toegelaten op het strand van de beschermde schilpadden.

Uiteindelijk bereiken we het klooster van Apostel Andreas. Naar het schijnt nog bevolkt door een handjevol Moniken. Hier een zicht op het uiterste oostpuntje van Cyprus. De moniken moesten nog aan de grote schoonmaak beginnen.

Dit witzand wordt gebruikt voor het aanmaken van glas. Het einde van een lange en vermoeiende dag.

Girne-Gazimagusta-Girne (dag 11) :

Op weg naar Famagusta oftewel Gazimagusa.

Even houden we halt aan St-Barnabas, een vroeger klooster, nu uiteraard een iconen en archeologisch museum. Het is gewijd aan de in Salamis geboren apostel Barnabas, die Paulus op zijn misie naar Cyprus vergezelde. Maar er door Syrische joden gedood werd.

In de jaren 60 werden; vóór Salamis; talrijke koninklijke graven blood gelegd. Ze bevatten aardewerk, kostbare voorwerpen, wagens die de lichamen van de doden droegen. En de skeletten van de paarden die de wagens hadden voortgetrokken. De dieren en de dienaars werden daarbij geofferd. Voor de reïncarnatie.

Salamis, HET machtigste koninkrijk van Cyprus in de 12de eeuw voor Chr. gesticht door Grieken van het eiland Salamis. De totale oppervlakte van de opgravingen beslaat maar eventjes 8 km².

Met als attracties het gymnasium : bestaande uit een met zuilen omgeven sportplaats en een badencomplex. Het Palaestra met badhuis.

De stoombaden. Men kan duidelijk de verwarmde ruimten, het caldarium (waar water door vuren beneden de vloer werd verwarmd) onderscheiden. Het Romeins theater uit de 2 de eeuw na Chr., gedeeltelijk gerestaureerd en bood destijds plaats aan 15 tot 20 000 toeschouwers. Ook nu nog gebruikt voor concerten in open lucht. Een Byzantijns waterreservoir waarnaar via een 50km lange aquaduct vanuit Kythera water werd gebracht.

Famagusta is de beroemste stad. De stadsmuren werden door de Lusignans gebouwd en door de Venetianen versterkt. Voor de inval van het Turksleger in 1974 de belangrijkste havenstad van Cyprus. In de 9 meter dikke muren werden opslagplaatsen voorzien.

Deze zeepoortjes waren destijds een van de belangrijke toegangswegen. Maar niet geschikt voor grote schepen.

De zeer mooi bewaarde stadsmuur met vijftien bastions, die de oude stad omgeeft in een onregelmatige rechthoek, is gemiddeld 15m hoog.

Bij de haven staat de Citadel of Toren van Othello. Is omgeven door een gracht (nu droog) en heeft 4 ronde hoektorens. Ooit de zetel van een Venetiaanse gouverneur. Dit is de enige oude ingang tot de haven. En de nieuwe haven zelf, te zien vanop de Citadel.

In het hart van de stad staat de kathedraal van St.Nicolaas. Deze kerk, van 1298 tot 1312 gebouwd is een fraai voorbeeld van de 14e eeuwse gotiek. De minaret die de Turken er na 1570 opzetten is weinig opvallend. De kerk doet al 4 eeuwen dienst als moskee en heet sinds 1954 Lala Mustafa Pasha-moskee.

Tegenover de kathedraal staan de resten van het paleis van de Proveditoré, het venitiaans gouverneurspaleis. De indrukwekkende muren zijn bewaard evenals de drie bogen van het voorportaal met vier granieten zuilen uit Salamis.

Op Cyprus wordt alle mogelijke namaak verkocht : lacoste enz. maar nu is er ook nog een Hard rock café.

Nog even wat resten bekijken van St-George. (Een van de vroegere 365 kerken in Famagusta.) Op de achtergrond wat voor 1974 de belangrijkste badplaats was in Cyprus.

Sindsdien staan in Maras, zo wordt deze spookstad genoemd, er 34 hotels leeg oftewel 5000 bedden. Ongeloofelijk, maar waar.

***** THE END *****